

SLOVENSKI NAROD

Ureja vsak dan popoldne izven nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENU GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nov način reševanja manjšinskega problema:

Nemci se izselijo iz Južne Tirolske

Med Nemčijo in Italijo je sklenjen sporazum, po katerem se morajo Nemci izseliti iz Južne Tirolske. Lahko se odločijo za preselitev v Nemčijo ali pa v južno Italijo.

CURIH, 4. julija. z. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja na uvodnem mestu senzacionalno vest o preselitvi nemškega prebivalstva iz Južne Tirolske. Že več dni so razširjene vesti, da je bila nedavno v Milanu o tem posebna konferenca. Po tej konferenci je nemški generalni konzul v Milanu sporočil zastopnikom južnih Tirolcev, da je med Italijo in Nemčijo sklenjen sporazum, po katerem se lahko južno-tirolski Nemci v določenem roku izselijo v Nemčijo, v nasprotnem primeru pa morajo zapustiti Južno Tirolsko in se preseliti v notranjost Italije ali v njene kolonije. Vsi, ki ne bi izpolnili tega sporazuma, bodo izgubili vsako pravico do nastanitve, zaslužka ali posestev na Južnem Tirolskem. Oni južno-tirolski Nemci, ki nimajo nepremičnin, bodo morali zapustiti južno-tirolsko v dveh mesecih, oni pa, ki imajo posestva ali

druge nepremičnine, bodo morali v roku dveh let svoja posestva prodati in se izseliti. »Neue Zürcher Zeitung« doznava, da bodo morali najprvo zapustiti Južno Tirolsko oni Nemci, ki so obdržali svoječasno avstrijsko državljanstvo, potem oni Nemci, ki so nemški državljani in nazadnje oni Nemci, ki so sicer italijanski državljani, ki pa se smatrajo za pripadnike nemške narodnosti. Po ljudskem štetju iz leta 1932. je bilo na

Južnem Tirolskem 195.000 Nemcev z nemškim, in 160.000 z italijanskim državljanstvom. Milanski dopisnik lista poroča, da je ta vest izzvala med južno-tirolskimi Nemci veliko razburjenje, zlasti še, ker jim je bilo sporočeno, da se na tem sporazumu med Berlinom in Rimom ne da nič več izpremeniti.

Kakor se zatrjuje, bo ta sporazum v bližnjih dneh tudi uradno objavljen.

Ali ste že obnovili naročnino?

Ko odhajate na dopust, ne pozabite sporočiti naslova, da boste tudi med dopustom redno prejeli list

„Beseda o narodni disciplini“

Pod tem naslovom je objavila mariborska »Edinost« zanimiv in poučen članek, iz katerega posnemamo par odstavkov. »Edinost« piše: »... glavna slovanska lastnost, ki nas loči od vseh drugih narodov, je, da ne ljubimo organizacije. Slovani se le težko podredijo tujemu mnenju in disciplini mu je mnogo bolj tuja kakor na primer Germanom. Dočim opažamo pri Germanih smisel za disciplino in organizacijo, smo Slovenci skoraj anarhično svobodoljubni in ne trpimo vezi, pa najsi prihajajo od koderkoli... Marsikdo med Slovani je nad tem obupan ali pa se skuša renegatsko rešiti k drugim, bolj discipliniranim in po njegovem mnenju višjim narodom. S tega vidika je zanimivo tudi vprašanje slovanskih renegatov. Kajti tudi ti imajo v sebi še vedno nekaj tistega nemirnega in nediscipliniranega, ki hoče delati vedno nekoliko po svoji glavi. Dočim se bodo na primer pravi Nemci vsaki besedi, ki pride od višjega, z veseljem in užitek pokorili, ker jim je pokorščina sploh posebna vrste užitek, ki ga Slovani nikoli do konca ne bomo spoznali, bodo ti renegati vedno še nekoliko po svoje mislili in delali, na primer politiko na svojo roko. Samo en primer: Odnosaji Jugoslavije do Nemčije so dokončno urejeni. Z najvišjega mesta so priznali Slovenijo kot slovensko zemljo in jugoslovensko nemške meje kot večne. Kotikar imamo pri nas pravih Nemcev, so se s tem disciplinirano spoprijaznili, čeprav jim morda ni šlo popolnoma v račun. Toda slovanski renegati se se niso naučili, kaj je disciplina, kar naprej so govorili o tem, da je to omejitve prav za prav nemško in se vedli tako, kakor da bi najvišjim zagotovilo ne bilo verjeti. Na svojo roko so skušali delati svojo politiko in so tako pokazali, da se ne morejo sprijazniti s svojim novim položajem v novem narodu. Izgubili so tla pod nogami, kajti niso več pravi Slovenci in nikoli ne bodo mogli postati pravi Nemci.«

Angleško-francoska demarša v Berlinu?

Anglija in Francija hočeta odgovornim činiteljem v Berlinu natočiti čistega vina in preprečiti vsak dvom v njuno stališče

London, 4. julija. br. Začetek tega tedna je še vedno v znaku skrajne pozornosti in največje diplomatske aktivnosti. Nedeljske manifestacije v Londonu in govor ministrskega predsednika Chamberlaina po radiu kakor tudi poslanica kralja angleškega narodu so izzevale v ponovno svarilo, naj se nihče več ne vara glede stališča Anglije in njene odločnosti, da se zoperstavi vsaki nasilni spremembi sedanjega reda v Evropi.

Kljub vsemu temu pa prevladuje v Londonu še vedno mnenje, da merodajni činitelji v Nemčiji še tudi sedaj niso pravilno poučeni o pravih stvarih in mednarodnega položaja. Izjave in svarila

govore angleških in francoskih državnikov dobiva nemški kancelar po londonskih informacijah le v kratkih izvlečkih, iz katerih si ne more ustvariti jasne slike. Zato sedaj v Londonu proučujejo možnost, kako bi nemškega kancelarja neposredno obvestili o dejanskem stališču obeh zapadnih velesil. Pomišljajo na to, da bi se to zgodilo v obliki posebne poslanice angleškega in francoskega ministrskega predsednika kancelarju Hitlerju, ali pa v obliki skupne demarše, ki bi jo izvršila angleški in francoski veleposlanik v Berlinu. Angleški vladi je predvsem od tega, da Hitlerja prepriča o tem, da njegovi zunanji politični in vojaški svetovalci

podcenjujejo moč in odločnost Anglije in Francije.

V Londonu še vedno prihajajo vesti o zbiranju nemških čet vzdolž poljske meje in vojaških pripravah v Gdansk. Uporno se tudi vzdržujejo vesti, da je bil puč v Gdansk nameravan že za soboto ponoči, da pa so to namero opustili, ker sta Pariz in London predčasno izvedela za ta načrt. Dejstvo, da je imel ministrski predsednik Chamberlain včeraj popoldne zopet dolgo konferenco z voditelji opozicije, tolmačijo v političnih krogih kot znak, da je mednarodni položaj zelo resen.

Smigly. Zatrjuje se, da bo Poljska poslala gdanskemu senatu noto, v kateri bo zahtevala pojasnila zaradi zbiranja prostovoljskih oddelkov in kopičenja orožja v mestu.

Snoči so prispеле vesti, da se vojaške priprave v Gdansk v vso vneto nadaljujejo. Včeraj so bili izpraznjeni mnogi uradi, ki so se morali začasnó preseliti v hotele in druge razpoložljive prostore. Dosedanje prostore pa preureljajo za nastanitev vojaštva. Današnji poljski listi navajajo, da skušajo Nemci v Gdansk prepričati prebivalstvo, da ogrožajo Gdansk Poljaki, ki da pripravljajo napad na mesto.

Prepoved zborovanj v vsej Nemčiji

Berlin, 4. julija. br. Danes je izšel odlok notranjega ministra dr. Fricka, po katerem se za mesec julij in avgust prepovedujejo po vsej Nemčiji vsa narodno-socialistična strankarska zborovanja. Sličen ukrep je bil izdan tudi lani za časa češkoslovaške krize.

Kaj bo s Slovaško?

London, 4. julija. z. Pod naslovom »Republika v kaosu« poroča današnji »Times«, da kaže Slovaška že vse znake naglega notranjega razkola in da je treba v najkrajšem času računati z zelo važnimi spremembami. Kot posebno značilno beleži list naraščanje razpoloženja za čim tesnejše sodelovanje s Poljsko.

Zatišje do konca avgusta? Mirnejša preseja položaja v Parizu

Pariz, 4. julija. e. V tukajšnjih političnih krogih mislijo, da je po krizi, ki je bila predvčerajšnjim na vrhuncu, nastalo zatišje v vprašanju Gdanska. Zasluga za to se pripisuje energični izjavi, ki jo je podal ministrski predsednik Daladier v ekspoziciji pred narodno skupščino in govoru lorda Halifaxa pred nekaj dnevi. Tu prevladuje mnenje, da je obstajala želja, da se postavijo na preizkušnjo živci angleških in francoskih državnikov. Če bi ti živci popustili bi se ta poizkus nadaljeval in bi doživeli dogodek, kakor smo jih popreje. Francija in Anglija na sta ostali hladnokrvni. Nevarnost pa še vedno ni minila. Zapadni sili morata sedaj pokazati svojo hladnokrvnost in odločnost, če

želita, da ju dogodki ne prehitijo. To je v glavnem mnenje, ki gre skozi vse komentarje politične situacije. Most Anglije in Francije je najtrdnjša opora miru. Zato z velikim zadovoljstvom navajajo besede francoskega generala Weyganda, ki je izjavil da francoska vojska še nikoli v zgodovini ni bila tako močna kakor danes. Ker pa nevarni trenotek še ni minil, si v Parizu zastavljajo vprašanje, kdaj bo nastala nova kriza. Mnogi sodijo, da bo to zatišje trajalo še do konca avgusta. Kot razlog se navaja, da je treba popreje spraviti žetev. To velja zlasti za države, katerih prehrana ni na višku. Lani so te države zaradi dobre žetve lahko zdržale, a letos pričakujejo slabšo žetev.

Japonska pred finančnim polomom Zlate rezerve Narodne banke izčrpane - Sedaj si skušajo pomagati z rekvizicijo zlata in draguljev

New York, 4. julija. i. Po poročilih ameriških listov je Japonska pred finančnim polomom. V zadnjih dveh letih je bilo namreč samo v Ameriko izvoženega za 400 milijonov zlatih dolarjev zlata kot plačila za razne dobave. Zlate rezerve japonske Narodne banke so že popolnoma izčrpane. Japonska si sicer skuša pomagati na ta način, da je zasegla zlato pri zlatarjih in draguljarjih, pa tudi pri zasebnikih, in kakor navajajo japonska poročila, znaša na mesec ta zbirka okrog 5 milijonov zlatih dolarjev. Seveda pa to še

z daleka ne zadošča za ogromne izdatke, ki jih ima Japonska za svoje vojaške operacije na Kitajskem. Če bo Japonska nadaljevala svojo agresivno politiko, potem ji grozi popoln finančni bankrot. To dokazujejo tudi številke o njeni zunanji trgovini, zlasti z Mandžurijo. Že v letu 1937 so znašala pasiva v prometu z Mandžurijo 300 milijonov dolarjev, lani pa celo 625 milijonov dolarjev in bodo letos še večje. Zlate rezerve japonske Narodne banke so pa že tako izčrpane, da ne znašajo niti več 100 milijonov dolarjev.

Sabotaža povzročila katastrofo Albertovega prekopa?

Bruselj, 4. julija. i. Nedavno so bile v Belgiji velike poplave, pri katerih je zlasti trpel novozgrajeni Albertov prekop, ki veže Liege z Anversom. Voda je poplavlila mnogo polja in porušila več hiš, nasip sam pa se je v dolžini dveh kilometrov deloma pogreznil in sesul. V zvezi s tem opozarjajo belgijski listi, da je bilo pri gradnji nasipa, ki so ga šele pravkar dokončali, zaposlenih mnogo delavcev iz neke tuje države in da je precej verjetno,

da so imeli svoj interes na tem, da so ga slabo gradili. Prekop namreč spada v obrambni sistem Belgije.

Patriotizem Francozov

Pariz, 4. julija. e. Ministrski predsednik Daladier je sprejel včeraj od nekega darovalca, ki ne želi biti imenovan, poldruge milijon frankov z željo, da se ta znesek uporabi za narodno obrambo. Patriotično čustvo Francozov, ki je bilo vedno močno, je tudi zdaj na višini. Skoraj vsak dan dobiva odbor za narodno obrambo velike zneske, ki presegajo tudi sto tisoč frankov.

„Dogodek, ki je vzbudil pozornost, a zelo malo obžalovanja!“

»Deutscher Volksblatt«, glasilo Nemcev v Jugoslaviji, ki izhaja v Novem Sadu, je objavil na Vidov dan uvodnik »Sarajevu: 28. junija 1914.« Napisal ga je Viktor Liščka, pred vojno glavni urednik lista »All-deutsches Tagblatt«, organa vsemenske skupine v avstrijskem parlamentu, ki jo je vodil Georg Schönerer. Uvodoma ugotavlja Liščka, da je »sarajevski dogodek vzbudil v javnosti pač veliko pozornost, a zelo malo obžalovanja, češ da je bil nadvojvoda Franc Ferdinand kaj malo popularen, še manj pa priljubljen.« nato pa nadaljuje: »Nacionalno najodločnejša skupina avstrijskih Nemcev nikakor ni hotela izbrabiti sarajevski krvavi dogodek kot povod za povišano gonjo proti Srbiji in za odločnejše nadaljevanje one dunajske balkanske politike, ki jo so Vsenemci od leta 1908. z vsem poudarkom pobijali, ker so bili prepričani, da bi ta politika z ozirom na zavezniško pogodbo Avstrije z Nemčijo lahko nemški narod v celoti potegnila v vojno. Zato so se Vsenemci z vso odločnostjo zavzemali za to, da bi se ta zavezniška pogodba razveljavila. Oni niso hoteli, da bi bil nemški narod potegnjen v vrtnice dunajske balkanske politike.« Liščka nadalje pripoveduje, da je Franc Ferdinand hotel Avstrijo napraviti za slovanskega tekmeča Rusiji, pa ne morda iz naklonjenosti Slovanom, marveč radi svoje »izključno proti Rusiji naperjene politike.« Kako malo je bil nadvojvoda naklonjen Slovanom, zlasti pa južnim Slovanom, je razvidno iz dejstva — tako ugotavlja Liščka, — da je po balkanski vojni v pismu na šefa generalnega štaba Conrada proglasil južne Slovane za »balkanske ščeneta«. Liščka zaključuje svojo izjavo poudarjajoč, da je sarajevski dogodek izrabila v svoje namene dinastična politika Habsburžanov, ki je bila od vsega začetka načelno protinemška. Zato so jo tudi Vsenemci z vso doslednostjo pobijali.

Velika špijonažna afera v Belgiji

Bruselj, 4. julija. i. Policija je prišla na sled dobro organizirani vohunski družbi, ki je imela svoje mreže razpletene po vsej Belgiji. Policija je aretirala že osem članov vohunske družbe. Glavni krivec je poročnik belgijske armade Tombrez, ki je imel stike z generalnim štabom in vpogled v razne vojaške dokumente in tajnosti. Vohunili so za neko sosedno velesil.

Borzna poročila.

Curih, 4. julija. Beograd 10, Pariz 11.75, London 20.7625, New York 443.50, Bruselj 75.425, Milan 23.33, Amsterdam 235.50, Berlin 178, Praga 15.05, Varšava 83.50, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

Odgovor Rusije

je bil včeraj popoldne izročen — Sedaj ga proučujejo v Londonu

MOSKVA, 4. julija. br. Včeraj popoldne ob 16. je bil v Kremlju ponoven sestanek francoskih, angleških in ruskih zastopnikov. Pri tej priliki je Molotov izročil predstavnikom Anglije in Francije odgovor ruske vlade na poslednje angleško-francoske predloge, ki so bili izročeni v Moskvi 1. julija. Vsebina odgovora še ni znana. Angleški poslanik je odgovor ruske vlade brzojavno sporočil londonski vladi, ki ga sedaj proučuje.

LONDON, 4. julija. br. Danes dopoldne se je sestal zunanje-politični odbor ministrov, da prouči odgovor ruske vlade, ki je ponoči prispel iz Moskve. O vsebini odgovora čuvajo strogo tajnost. Rusko poslanstvo pa je snoči objavilo komunikate, v katerem ugotavlja, da so se zadnji angleško-francoski predlogi znatno približali ruskim zahtevam in je zato pričakovati sporazum v najkrajšem času.

Možnost intervencije DN v Gdansk V danem primeru bi dobila Poljska nalog, da s svojo vojsko zasede Gdansk

Zeneva, 4. julija. br. Glede na vesti, da pripravlja Društvo narodov intervencijo v vprašanju Gdanska, izjavljajo v tukajšnjih krogih, da jim dosedaj o tem ni še ničesar znanega. Izjavljajo pa, da bi bilo to teoretično možno. Tajništvo Društva narodov lahko naprosi Poljsko kot članico DN in kot izvršni organ zenevske ustanove, da v smislu gdanskega statuta pošlje v svobodno luko Gdansk svojo vojsko in svrhu vzdrževanja reda in mira. Dosedaj pa v tem pogledu še niso bili storjeni nikakoli koraki ne s strani tajništva Društva narodov, ne s strani katere izmed zainteresiranih držav. V zenevskih diplomatskih krogih tudi zatrjujejo, da se Anglija in Francija zaenkrat protivita taki intervenciji Društva narodov, ker bi mogla nemška propaganda vkorakane poljske vojske v Gdansk zlorabiti v svoje cilje.

Ustavitev plačil v Gdansk

Gdansk, 4. julija. i. Vse banke v Gdansk so ustavile transferna plačila kakor tudi izplačevanje deviz. Ukinitve plačil utemeljujejo s tem, da primanjkuje deviz, ker je popolnoma prenehal izvoz na Poljsko.

„Samo za varnost gdanskega prebivalstva“

Berlin, 4. julija. i. Na Chamberlainovo izjavo v spodnji zbornici, da je res, da se v Gdansk ustanavlja prostovoljski zbor, odgovarja danes »Der deutsche Dienst«: Ali misli gospod Chamberlain, da hoče mesto Gdansk morda napasti Poljsko? V mestu je bila res ojačena policija, to pa le za varnost prebivalstva.

Tudi Poljaki se pripravljajo

Do 1. avgusta se morajo povsod zgraditi zaklonišča pred letalskimi napadi

Varšava, 4. julija. i. Poljski listi poročajo, da so na nemški strani v obmejnih krajih predčasno poželi še nezrelo pšenico in da z mrzlično naglico grade utrdbe in postavljajo žične ovire. Predvčerajšnjim okrog 2. jutratja je prispelo v Gdansk 6 tankov in mnogo municije. Izkrcajih je bilo več dalekostožnih topov, prav tako pa prihaja v mesto tudi težka artilerija. V mesto se kar na debelo tihotapi orožje. Cesta, ki vodi proti Hagelsbergu v bližini Gdanska, je za zasebni promet zaprta. Povsod so nameščeni tudi protiletalski topovi.

Poljski notranji minister je dal velike-mu komisarju v Varšavi in županom vseh večjih mest in trgov nalog, naj skrbijo, da bo za primer napadov iz zraka na razpolago dovolj zaklonišč za prebivalstvo. V bodoče ne bo smel nihče zidati nove hiše brez lastnega zaklonišča. Ministrstvo je odredilo, da morajo biti vse kleti v hišah kjer ni zgrajenih zaklonišč, primerno urejene, da bo v njih imelo prebivalstvo zaščito pred bombnimi napadi in plini. Tam, kjer ni zaklonišč, ali kjer jih ni mogoče v hišah izgraditi, naj se zgrade za prebivalstvo skupna zaklonišča. Vsa ta za-

CIRIL-METODIJSKO SPOROČILO:

1. SVOBODA JE NAS NAJVIŠJI ZAKON;
2. JUGOSLAVIJA JE NAS EDINI LASTNI DOM;
3. SLOVANSTVO JE BISTVO VSEGA NAŠEGA HOTENJA.

DNEVNE VESTI

Kongres gledaliških igralcev. Danes se prične v Nišu jubilejni kongres Zdrženja gledaliških igralcev. Kongres bo jutri zaključen. Danes dopoldne so se zbrali udeleženci kongresa v stolnici, kjer so počastili spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I., pokrovitelja gledaliških igralcev. Iz cerkve so odšli pred spomenik padlih borcev za osvoboditve in se poklonili njihovi spomenu. Ob 11. je bila pa svečana otvoritev kongresa, na kateri so se zbrali mnogi gledališki igralci.

Zastopniki ameriške, angleške in francoske omladine v Beogradu. Včeraj zjutraj je prispela preko Münchena in Jesenice v Beograd posebna delegacija ameriške, angleške in francoske omladine, da naveže stike z našo omladino. Na povratku se bodo ameriški, angleški in francoski študentje ustavili v Zagrebu in v Ljubljani, da stopijo v stik s hrvatskimi in slovenskimi tovariši. V Beogradu so bili svečano sprejeti. Na grob Neznanega junaka so položili včeraj krasen venec in se vpisali v dvorno knjigo. Drevi bo plenarna seja omladincev, jutri pa velika omladinska akademija na beograjski univerzi.

NOCOJ JE PRAZNIK NAŠE SVOBODE IN NEODVISNOSTI!

Ferijalni pedagoški tečaj za učitelje narodnih šol. Od 10. julija do 10. avgusta bo v Beogradu ferijalni pedagoški tečaj za učitelje narodnih šol. V ta tečaj sta sprejeta med drugimi Ludvik Pevec od Sv. Gregorja, srez kočevski in Hilda Skaza od Sv. Tomaža, srez ptujski.

Promocija. V četrtek 6. t. m. opoldne bodo v zbornici dvorani univerze v Ljubljani promovirani za doktorje prava gg. Jože Dobovšek iz Ljubljane, Marjan OGIL, zek iz Celja in Edvard Valenčič iz Zaleca. Čestitamo!

Diplomirani so bili na filozofski fakulteti v Ljubljani v letošnjem junijem terminu trije kandidati in kandidatice: Berger Branka (romanska skupina); Bončić Milena (germanska skupina); Burger Ivan (matematična skupina); Čeladnik Stanislav (pedagoška skupina); Dolenc Marija (matematična skupina); Ferfolja Jarmila (romanska skupina); Hönnigmann Adolfin (germanska skupina); Kaki Amalija (germanska skupina); Klemenč Marijana (germanska skupina); Kocijper Stanislav (pedagoška skupina); Križnar Nikolaj (matematična skupina); Kugler Dana (skupina za nar. jezik in književnost); Moder Janez (skupina za nar. jezik in književnost); Potokar Margareta (germanska skupina); Požnen Helena (germanska skupina); Prekorski Branko (biološka skupina); Rankel Josipina (romanska skupina); Rorac Jozef (biološka skupina); Rudolf Ivan (klasična skupina); Sladič Viljem (matematična skupina); Stadler Ema (skupina za umetn. zgodovino); Stojković Friderika (biološka skupina); Šertel Franc (skupina za občo zgodovino); Vidmar Viktor (pedagoška skupina); Vivos Friderik (romanska skupina).

Članom OUZD — Obvestilo. Na praznik sv. Cirila in Metoda, to je v sredo dne 5. 7. 1939 zdravilniki OUZD ne bodo odnirali. V njihnih primerih se je treba obrniti za zdravniško pomoč na rajonske zdravilnike. Seznam rajonskih zdravilnikov je razviden iz tabele v veži ambulatorija.

PRIŽGIMO KRESOVE — RAZSVETLIMO OKNA — RAZOBESIMO ZASTAVE!

Iz Legije koroških borcev. Dne 9. julija bo na Vrhniki v prostorih Narodne šole ustanovni občni zbor krajevne organizacije Legije koroških borcev. Naprosamo vse one, ki so se udeležili v letih 1918 do 1919 bojev na severni meji, da se polnočestvilo udeležijo tega zbora, na katerem bo poročal delegat glavnega odbora in na katerem se bomo po dolgi 20 letih sestali, da si izvolimo upravni odbor nove krajevne postojanke bivših koroških borcev. Občni zbor se vrši ob 15. uri popoldne. Pridite točno in zanesljivo.

Jugoslovansko profesorsko društvo, sekcija Ljubljana objavlja: Zadnje čase se vedno česče pojavljajo v dnevnem časopisu članki, ki obravnavajo probleme naše srednje šole in njenega vzgojstva. Priznava, da vsebujejo ta razpravljanja, če jih je navdihnila resnična in pravična skrb za bodočnost našega inteligentnega naroda in za prihodnost šole sodobnemu življenju, marsikatero pametno in upoštevano vredno misel in pobudo. Opažamo pa, da se nekateri teh člankov, ki se pojavljajo prav okrog zaključka šolskega leta, premnogokrat le izraz osebnih užaljenosti staršev zaradi neuspehov njihovih otrok. Stvarne in objektivne diskusije o srednji šoli nikakor ne odklanjamo, ker se sami predobro zavedamo, da je v marsičem potrebna korenita reforma našega srednjega šolstva. Odločno pa obojamo tendenciozne članke čisto osebnega značaja, ki prav nič ne prispevajo k ozdravljenju naših srednjih šolskih razmer, pač pa ali jemljejo ugled našemu stanu ali izpodkopujejo avtoriteto šolske oblasti. Tudi naknadne obsodbe pred sodiščem ne morejo popraviti škode, ki jo z neodgovornim pisanjem trpi šola, profesorji, učenci in starši.

Potres v Banjaluki. V nedeljo opoldne so čutili v Banjaluki precej močan potres. Škode potres ni napravil, pač pa so se ga ljudje zelo ustrašili.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina jarno in stanovitno vreme, toplota zraka se bo zvišala. Včeraj je deževalo v Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in Kumboru 32, v Beogradu 29, v Dubrovniku 27, na Rabu in Visu 24, v Ljubljani in Sarajevu 23, v Mariboru 21, v Zagrebu 21. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,7, temperatura je znašala 10,8.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79.

Film po nesmrtnem romanu F. Dostojevskiga

Igralci

V glavnih vlogah: Lida Baarova in Albrecht Schönhals

Predstave: danes ob 1/2 9. uri, jutri ob 5, 7, in 9 uri ter v četrtek ob 1/2 9. uri

Prihodnji program:

Pastorka

Cela vrsta ponesrečencev v ljubljanski bolnici. V bolnico so prepeljali danes in včeraj popoldne celo vrsto ponesrečencev. Angelo Pavume, 30letni delavko je včeraj podrl na Bleiweisovi cesti neki kolesar tako nesrečno, da si je zlomila nogo. Albert Kodrč, 36letni mizar iz Duplice pri Kamniku, je padel po stopnicah in si zlomil nogo. Terezija Mehlin iz Škrič se je ponesrečila pri obranjanju lipovega cvetja; omahnila je z drevesa in se potolkla po vsem telesu. Zrtev podobne nesreče je postala 12letna Ivanka Benedik iz Sele nad Skofjo Loko; padla je s črešnje in si zlomila desno roko. Marija Makar, 18letna hči posestnika z Babnega polja je padla s kolesa ter se občutno potolkla. Herman Malešič, 11letni brusačev sin si je zlomil pri igri levo roko. Delavko Filipa Mali, zaposleno pri Jugobruni v Kranju, je včeraj podrl neki avtomobilist, ko se je peljala s kolesom domov. Zlomljeno ima ključnico.

Brezplačno so jedli in pili. Redko senzacijo so imeli v soboto zvečer v Križevih. Brennerjev »Grand hotel« je prevzel nov lastnik, znani sportnik Krešimir Heruc. Prvi dan je pripravil več kozličkov in odjokov ter razglasil, da bo svojim gostom postregel brezplačno z jedjo in pijačo. Takemu vabilu se seveda marsikdo rad odzove. V hotelu se je zbralo toliko gostov, da so morali sedeti še na terasi.

Silno neurje nad Bosno. V nedeljo popoldne je divjalo nad Brčkim in bližnjim delom Bosne strahovito neurje, med katerim je padala tudi debela toča, ki je uničila vse poljske pridelke in oklestila sadje. Toča je bila tako debela, da je razbila mnogo opeke, kmetje pa celo pripovedujejo, da je ubila več glav živine. Tudi nad Bjelino je divjalo silno neurje.

Film, ki navduši občinstvo, da ploska

Predstavi ob 19. in 21. uri. — Blagajna je odprta ob 18. uri

BLOKADA

MADELEINE CAROLL, VLADIMIRI SOKOLOV
Kino Union — tel. 22-21

Samo še danes ob 19. in 21. uri zabavna francoska družabna komedija
Danielle Darieux: **Gospodična moja mamica** Kino Sloga, tel. 27-30

DANES PREMIERA Velik glasbeni užitek za vsakega bo slavna koloraturna pevka ob 16. in 21. uri
KINO MATICA **PARIŠKO DEKLE** tel. 21-24

Glasba: Rossini — Strauss — Schwarz. Poje največjo in najlepšo artijo iz opere »Seviljski brijuni«, Straussov valček »Na plavem Dunavu« in drugo. Ogled filma. Znižane cene! vsakomur priporočamo. Znižane cene!

Ij Kresovanje v šišenskem hribu na Koserjevi dolnici prireja danes zvečer žen. in moška podružnica CMD v šiški ob sodelovanju Sokola in pevskega zbora Narodne čitalnice. H kresovanju je vabljeno občinstvo.

Rezerčni in upokojeni oficirji ter vojaški uradniki, ki stalno bivajo v Ljubljani in ki še niso poslali svojih podatkov zaradi odredbe kontrole bivališč, se ponovno pozivajo, da takoj pisмено (z dopisnico)

sporoče mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani, Amrobov trg 7, naslednje podatke: Priimek, očetovo ime, ime, datum rojstva, vojaški čin, poklic, vojaško pristojnost, stanovanje in eventualno telefon, ako številko.

u— Skalaši! Vabimo vas, da se udeležite žalne seja za našim Dušanom, ki jo bomo imeli v klubovih prostorih (Grafika) v četrtek 6. t. m. ob 20.30 uri. Odbor.

Proslava 20 letnice koroških bojev V nedeljo 30. t. m. bo v Ljubnem velika manifestacija bivših koroških borcev

Gornji grad, 1. julija
Legija koroških borcev je organizirala letošnji večer proslav ob 20-letnici koroških bojev in tako so se vršile doslej zelo lepe proslave v Celju, v Guštanju in v Šoštanju.

Krajevna organizacija LKB v Gornjem gradu pa bo imela tako proslavo v nedeljo 30. t. m. v idiličnem gornjesavskem trgu Ljubno, od koder je prišlo iz okraja največ koroških borcev branit meje in osvobodjeval slovenske rojake. Na Ljubnem je bil v maju 1919 leta tudi glavni stan Celjske legije, ki se je v usodnih spomladanskih dneh 1919. leta zbrala v Celju in odšla v Gornjosavsko dolino ter zasedla tu bivšo koroško-stajersko mejo od Kramarce pa do Raduhe, a pozneje se je udeležila zmagovalne naše ofenzive od Černe preko Apač, Zagorja na Celovec.

Članstvo omenjene krajevne organizacije po številu 233, se je udeležilo osvobodilnih bojev na severni meji od pričetka novembra 1918 pa do popolne zasedbe Koroške, večina članov je še sodelovala pri plebiscitu.

Nekaj tovarišev je pustilo svoje mlado življenje na severni meji, nekaj tovarišev pa je v 20. letih odšlo v večnost in odkar obstoja krajevna organizacija Gornji grad sta tudi že umrla dva tovariša. Tako izginjajo leto za letom bivši borci in kmalu pride čas, ko ne bo nobenega bivšega severnega borca več na tem svetu.

Spomini na prevratno dobo in na težke čase spomladi 1919 in na radostne dneve pohoda na Koroško, so pač najlepši, ki jih imajo bivši borci iz svojega življenja.

Ti borci se bočejo ob letošnji 20-letnici spomina bojev na naši severni meji zopet zbrati tudi v gornjegrajskem okraju, posvetiti ob tej priliki nekaj trenutkov spomnu padlih in umrlih tovarišev, obuditi spomine

na leta 1918, 1919 in 1920 ter na javnem zboru manifestirati za priznanje dobrovoljstva in drugih ugodnosti.

Sestavljen je bil že spomladaj poseben prireditveni odbor pod predsedstvom dr. E. Mejaka iz Gornjega grada, ki je že pridno na delu in je sestavil program proslave takole: ob pol 10 uri sprejem gostov pri mostu v Ljubnem, ob 10 uri služba božja v župni cerkvi na Ljubnem za padle in umrle bivše severne borce, po službi božji odhod na Foršt, kjer bo manifestacijski zbor borcev. Spominski govor bo imel predsednik organizacije dr. E. Mejak, programatični govor bo govoril predsednik glavnega odbora LKB polkovnik v p. Andrejka Viktor iz Ljubljane. Po zboru bo odprta spominska plošča na Brunetovi hiši sredi trga. Popoldne ob 14 uri bo velika ljudska veselica na Forštu. Sodelujejo pevci in domača godba z godci v gorenjskih narodnih nošah pod dirigentom g. Tevž Antejem iz Ljubnega.

Čisti dobiček te proslave je namenjen najrevnejšim članom organizacije.

Severni borci in prijatelji, pridite v največjem številu ta dan na Ljubno ter si pri tej priliki lahko ogledate našo prelepo Gornjesavsko dolino.

Sokol

Sokolsko društvo Ljubljana Šiška se udeležilo nocojšnjega kresovanja Ciril Metodove družbe v Kozlovi dolnici. Zbor članstva ob 20. uri na telovadnici Sokolskega doma,

NAJSTAREJŠA OPERA

- Katero najstarejšo opero poznate?
- Postilion iz Longjumeau.
- Pa menda vendar ne.
- Da, to opero je napisal že Adam.

Polepšala se je v enem tednu

GUBE SO IZGINILE

MEHKA GLADKA KOŽA — DIVNA POLT

Gospodična Drouet je preizkusila tako presenetljivo izpremembo svoje zunanosti v 8 dneh. Čitajte spodaj njeno lastno pismo, v katerem je točno pojasnjeno, kako je to dosegla in kako lahko to doseže tudi vsaka druga žena.

»Komaj lahko sama sebi verjamem, piše gdca Drouet, »ko gledam svoje fotografije, stare 8 in 10 dni. Imela sem brazde in gube na čelu ter okrog oči in ust. Polt je bila vela in bleda. Danes me vse prijateljice občudujejo ter zavidajo zaradi gladke čiste kože, na kateri ni niti ene gube. Vsem povem, naj vporabljajo hrano za kožo Tokalon — rožnato za noč, belo pa za dan. Nekateri so se mi posmehovali, »er niso same polakusile. zdaj so pa prav tako navdušene kakor jaz.«

Rožnata hrana za kožo Tokalon vsebuje Bioceol, presenetljivo vitalni element mladosti, ki ga je odkril znameniti dunajski vseučiliški profesor. Vporabljajte rožnato hrano Tokalon za noč. Ona hrani in olepša vašo kožo med vašim spanjem. Koža postane čvrsta in re-

šena gub. Če dan vporabljate belo kremo Tokalon, ki napravi kožo svežo in jasno, razkroji zajedalce in zoži razširjene znojnice.

ZAJAMČENA VRNITEV DENARJA.

Vsaka žena, ki se posveti tej enostavni negi treh minut dnevno, lahko dobi gladko deklško kožo ter svežo, krasno polt. Rezultat so v tisočih primerih bili tako presenetljivi, da lahko damo to brezpopojno jamstvo vrnitve denarja. Nabavite si še danes po eno tubo obeh krem Tokalon za hrano kožo. Vporabljajte jih 10 dni po navodilu. Če niste navdušeni od sijajnega, uspešnega rezultata, vrnite nam kremo, čeprav ste že polovico porabili. In mi vam v celoti nadoknadimo vaš izdatek.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1., davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičniku«.

KLIŠEJE

ENO IN VEČBARVNE

Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 23

PRODAM

MARELICE La
debele, hrške, slive — kg din 3.25 — 4.— franko voznina razpošlja v košarah po 45 kg G. Drechsler, Tuzla. 2145

VALJČKE ZA SADNE MLINE

in sadne mline naročite pri Ribizel, Šmartno ob Paki. 2140

MARELICE

za vkuhanje dobite najceneje pri M. Kompare, Gradišče 7 — telefon 36-30. 2142

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ENOSOBNO STANOVANJE in sobo s študilnikom oddam takoj. Pojasnila Ciber, Čopzova cesta. 3122

Kavarna Central

Vsak večer koncert prvovrstne damske kapele
Danes v torek in jutri na praznik sv. Cirila in Metoda
odprto vso noč!

TEGOVINO

z mešanim blagom in trafiko na prometni točki v industrijskem centru, se takoj odda v najem. Naslov: A. Kajtna, Gaborje, Prečna 3, Celje. 2146

DOPISI

GOSPOD
srednjih let z dobro službo želi znanje s samostojno gospodnično vodjo ali ločenko do 35 let z lastnim stanovanjem. — Samo resne ponudbe s polnim naslovom poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Harmonijac«. 2141

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

1000 DIN
zaslužite mesečno doma, ako kupite ročni brzoletilni stroj. Dajemo material, prevzemamo blago. Pišite »Anos«, Maribor. 22/M

VEČ PLESKARSKIH

in soboslikarskih pomočnikov sprejme takoj Janko Gregorič, Slovenjgradec. 2144

HALO!

Kavarna „Stritar“

danes v torek in sredo, kakor tudi vsako soboto in nedeljo vs o noč odprta
Dospela je nova priljubljena damska jazz-kapela z mladimi posadniki.

HALO!

HALO!

Zmaga slovenske knjige v Sofiji

Kaj pripoveduje o nji njen organizator, tajnik Jugoslovnsko-bolgarske lige v Ljubljani
Vekoslav Bučar

Ljubljana, 4. julija
Razstava slovenske knjige v Sofiji v okviru velike razstave jugoslovnske knjige je bil kulturni dogodek mednarodnega pomena, kakršnemu mora posvetiti primerno pozornost tudi vsa naša javnost. Zato smo se obrnili na marljivega tajnika Jugoslovnsko-bolgarske lige v Ljubljani, publicista Vekoslava Bučarja kot organizatorja

razstave slovenske knjige, da nam nekoliko opiše razstavo. Tajnik je bil poglavljen v svoje delo, ki se mu ga je nabralo čez glavo, ko je bil v Sofiji. — Že ob 5. sem vstal, je dejal. Zdal se pripravljamo na ekskurzijo v Bolgarijo. V soboto že odinemo.

— Pri nas smo se zelo slabo informirani o razstavi naše knjige v Sofiji, ker nam bolgarski listi ne pridejo v roke. Zato, prosim, začniva od začetka; kako je sploh prišlo do razstave?

Razstava je bila organizirana na podlagi dogovora obeh zvez lig, naše in bolgarske. Januarja je naša liga prejela povabilo beograjske lige, naj se pripravimo na razstavo, ki bi naj bila prirejena že marca v Sofiji. Zato smo takoj sklicali sestanek naših založnikov in se na njem razgovorili o razstavi slovenske knjige na veliki razstavi. V začetku smo se nameravali udeležiti razstave z vsemi vrstami slovenskih knjig, ne le leposlovnimi. Založniki so nam sporočili svoje pogoje za sodelovanje in takoj smo se začeli pripravljati na razstavo. Tehnične ovire so pa tako zavrele priprave — ne sicer v Ljubljani, da je bilo sklenjeno razstavo oddložiti na junij. Prišlo je pa tudi do spremembe, da smo razstavili samo leposlovne knjige, eseje, dela iz literarne zgodovine in sploh vrsto del, ki so v zvezi z beletristiko. Določeno je bilo, da se bo razstava začela 11. junija, a otvoritev je bila preložena na teden dni pozneje.

— Kaj je vsebovala razstava naše knjige in kdo je zbral razstavno gradivo?

— Organizacija razstave slovenske knjige so poverili meni, ki sem moral zato tudi zbrati vse knjige. Posrečilo se mi je zbrati res popolno zbirko slovenskih leposlovnih del od naših klasikov, Jurčiča, Trdinca, Kersnika itd. do zadnjih izdaj Cankarja, Sorlija in najmlajših pisateljev. Lahko trdim, da je bila slovenska knjiga na sofski razstavi odlično zastopana. Na razstavo smo poslali nad 1000 knjig, po večini res krasno opremljenih. Druge knjig je bilo razstavljenih le okrog 800, tako da so bile slovenske v večini.

— Otvoritev je bila 18. junija v slavnostni avli sofske univerze ob navzočnosti številnih zastopnikov bolgarske vlade s predsednikom Kjusjevanovim na čelu. Razstavo je otvoril predsednik zveze bolgarsko-jugoslov. društev Nikola Zahariev, bivši minister. Otvoritev je bila zelo slovesna, govorila je cela vrsta odličnih zastopnikov bolgarske javnosti; slovenski so se udeležili le povabljeni gostje, a velika avla je bila skoraj pretesna. Govoril je tudi bolgarski prosvetni minister in predsednik Akademije znanosti Filov. Za njim je spregovoril v imenu Jugoslovenov pisatelj Niko Bartulović. Posebno krasen je bil govor častnega pokrovitelja razstave metropolitana Stefana. Govoril je o starih kulturnih središčih, ki družijo naše narode. Govorila sta še v imenu Zveze bolgarskih pisateljev Dobri Nemirov in v imenu založnikov Danov. — V Sofiji je bilo prirejenih že več knjižnih razstav. Značilno je, da so tam priredili razstavo svojih knjig Nemci, Italijani in celo Rusi. Po splošnem

prepričanju domačinov ni bila nobena slovesnost ob otvoritvi razstave knjig drugih narodov tako slovesna in prisrčna kakor ob razstavi jugoslovnske knjige.

— In kakšna je bila razstava?
Tako je slovesni otvoritvi so si odlični gostje ogledali razstavo v lepi dvorani univerzitetne knjižnice. Knjižnica ima namreč za prirejanje razstav poseben prostor. V Sofijo sem se odpeljal pred razstavo kot delegat lige, da uredim vse potrebno v zvezi z ureditvijo. Posrečilo se mi je dobiti za slovensko knjigo dovolj lep prostor. Razstava naših knjig je bila urejena tako, da je budila pozornost že takoj pri vstopu. Razstavo si je ogledal takoj po otvoritvi tudi prosvetni minister. Vodil sem ga po razstavi naših knjig. Bil je v resnici zelo zadovoljen z našo razstavo, celo presenečen. Občudoval je zlasti lepo opremo nekaterih slovenskih knjig. Samo po sebi se razume, da so si razstavo ogledali tudi drugi odlični pokrovitelji metropolitom Stefanom in našim poslanikom Jurčičem. Pokrovitelj razstave je bil tudi prosvetni minister Filov.

— Kakšen odmev je zbudila razstava v bolgarski javnosti?

— Bolgari so pokazali za razstavo veliko zanimanje. Še tem večji sloves je pa dobila razstava potem, ko sta jo obiskala bolgarski kralj Boris in njegov brat knez Kiril. Na razstavo sta prispela nenadno, nenapovedano in v šele zadnjem trenutku se jima je pridružil naš poslanik Jurčič. Razstavo sta si ogledala pod vodstvom direktorja univerzitetne knjižnice. Minogrede naj omenim, da je predvsem direktorja zasluga, da je bila razstava tako posrečeno urejena zlasti v tehničnem pogledu ter da je na nji prišla do polne izjave slovenska knjiga. Ob tej priliki sem poklonil v imenu lige kralju Borisu in knezu Kirilu več v resnici reprezentativnih slovenskih knjig, med njimi Jakopičev Zbornik, dr. Grivčev razpravo o knezu Kocliju, Album slovenskih književnikov, Tavzesov prevod Daudetovih »Pisem iz mojega mlina« itd. Prejeli smo pismeno zahvalo z bolgarskega dvora, s posebno naglasnim priznanjem slovenski knjigi. Da je razstava naše knjige dosegla res krasen uspeh, nam dokazujejo izjave strokovnjakov: povsem objektivno so presodili, da je bila slovenska knjiga najlepša na razstavi. Značilna je tudi izjava bolgarske pesnice Bagrijane, ko sem se poslavljaj od Sofije. Dejala je: Vsa Sofija vpravi nori za slovensko knjigo. Razstava je bila odprta

do 25. junija, a obiskalo jo je več tisoč Bolgarov. — Univerzitetni knjižnici sem izročil v imenu naših založb, ki so knjige darovale, in sicer Vodnikove družbe, Mohorjeve d., Cankarjeve d., Akademsko založbo, »Merkurja« in Blaznika, 260 knjig. Dr. L. Cernelj je pa poklonil še posebej 110 naših knjig, ki so izšle za mejo.

— In druge prireditve v zvezi z razstavo?

— Bilo jih je toliko, da jih ne morem niti vseh naštet. Bolgari so se seveda predvsem kosali kot gostitelji, da nas čim lepše pogosti. Že prvi dan razstave smo napravili uradni izlet v letovišče Cankarjevo, kjer smo bili gosti sofske lige. Omeniti moram tudi, da nas je povabil častni pokrovitelj razstave metropolit Stefan v riski samostan. Prirejana je bila še cela vrsta banketov in čajank. Tudi naše poslanstvo je priredilo čajanko. Najlepše so pa bile seveda kulturne prireditve. Prirejen je bil večer Nušičevega humorja. Sodelovali so igralci sofskega gledališča. Lep kulturni dogodek je bila vzporeditev Nušičevega »Pokojnika«. Na večer Nušičevega humorja je predaval bolgarski pisatelj Angel Karalčev. Dalje je bilo v Akademiji znanosti prirejeno predavanje o Vuku Karadžiću. V Slavjanski besedi je predaval Božidar Borko o slovenski književnosti. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. Slavjansko društvo je priredilo večer slovenske literature. Na sporedu so bile deklaracije pesmi Prešerna, Zupaničeva in Gradnika v prevodu bolgarskih pesnikov. Jaz sem pa deklariral Zupaničeva v originalu. Ob tej priliki je B. Borko predaval o knjižnem kultu pri Slovencih. Predavanje je doseglo najlepši uspeh. Prireditve je zbudila med bolgarsko javnostjo še tem večje zanimanje za našo knjigo. — Omeniti pa tudi moram, da so Bolgari posvečali razstavi in drugim prireditvam izredno zanimanje. Vse časopise je neprestano poročalo o prireditvah in radio je oddajal sleherni dan reportažo z razstave. Pozabiti bi tudi ne smel, da so priredile čajanko v čast gostom tudi akademsko izobražene žene, na kosilo nas je povabilo Slavjansko društvo in celo redakcija »Utrac«. Pač zopet dokazi bolgarskega gostoljubja. — Samo po sebi se razume, da nas je razstava naše knjige še tem tesneje povezala z Bolgari ter da bo rodila najlepše sadove. Zato bo tudi prirejena druga razstava naše knjige že jeseni v Plovdivu in Varni, ko bo ob isti priliki razstava bolgarske knjige v Ljubljani.

Torpedo, ki naj ostane v zemlji 5000 let

Velika privlačnost svetovne razstave v New Yorku — Kako naj naši potomci spoznajo našo kulturo in civilizacijo

Na prvi pogled se to ne zdi verjetno, vendar je pa res, da so ljudje zdaj mnogo manj sebični, kakor so bili Francozi pred 200 leti, ko je dejal njihov kralj, naj za njim kar pride vesoljni potop. Treba je tudi priznati, da nobena doba v zgodovini človeštva ni bila tako skrbna, da bi zbirala dokumente za zgodovinarje leta 2000 ali celo 8000, da bi si lahko na podlagi njih ustvarili kolikor toliko jasno sliko o tem, kako težko smo prebijali skozi življenje v prvi polovici našega stoletja.

Srečni arheologi bodočosti! Koliko lažje delo bodo imeli od sedanjih, kajti v dobro zavarovanih podzemnih rovih bodo našli vse, kar je ustvarila civilizacija v naših časih. Morda bodo strupeni jeziki ugovarjali, da bi bilo pametnejše skrbeti bolj za sedanja pokolenja, nego za bodočnost arheologov in zgodovinarjev. Toda ali ni končno nekaj ganljivega v tem velikem prizadevanju, da zapustimo očim potomcem dokumente o naši dobi?

To se je zgodilo seveda v Ameriki. Rektor univerze v Oglethorpe dr. Thorwell Jacobs je pomislil nekega dne: Živimo v zelo burnih časih, zgodovinarji in arheologi bodo imeli nekoč težko delo, če si bodo hoteli ustvariti o njih jasnejšo sliko. Na drugi strani pa veda in tehnika tako naglo napreduje, da se nam vsiljuje vprašanje, ali se bo moglo to tako nadaljevati. Kaj če bi sledila naši ultraznanstveni eri doba zastoj ali razpada? Naj bo že kakorkoli, kajti jasno je, da so naši spomeniki zapisi razpada, da bodo naše knjige strohnele. Nekaj stoletij bo zadostovalo, da bodo razpadle naše betonske stavbe, naši

Efflovi stolpi, kajti niti Amerika, niti Evropa nimata egiptškega podnebja, ki je ohranilo piramide skozi dolga stoletja nedotaknjene.

Ameriški učenjak je prišel torej do zaključka: zakaj bi ne skrili nekaj pred časom in njegovimi vandali dokumentov ali recimo filmov, iz katerih bi si naši potomci reproducirali značilne pojave našega časa? Toda to je zadeva, o kateri je seveda tovariš pisal. Grobnica dokumentov naše dobe je bila oni dan zapečatena. Izkopana je v podzemlju univerze Oglethorpe, zaprta je zrakotono pred vodo in njena vrata so jeklena. V ta vrata, ki naj bi jih odprli ljudje šele čez 6174 let, so izrezali tale napis:

Ta kriptna vsebuje priče civilizacije, kakršna je bila v Zedinjenih državah in v enciklopedije, zgodovinska in znanstvena dela, posebne izjave listov, filmi, plošče fotografov in drugo kar bo lahko ustvarilo sliko o odnosu civilizacije v letih 1900 ostalem svetu v prvi polovici 20. stoletja. V recipiente iz čistega jekla so bile položene do 1950. Kriptna ne obsega niti draguljev, niti dragih kovin. Zanašamo se na zakone države Georgije, na vlado Združenih držav in njihovih dedičev. Odnosno naslednikov enako kakor na sportno izobraženo potomstvo, da bo ohranilo to kriptno do l. 8113, do trenutka, ko naj jo odpro uradniki, zastopajoči vlado in oglethorpsko univerzo. Prosimo svet, da smatra kriptno do tlej za nedotakljivo svetinjo.

Toda arheologi leta 8113 bodo imeli predvsem smotno predstavo o naših časih in ljudeh, kajti dr. Jacobs je pozabil pri-

žiti našim spomenikom bombo in protiplinsko masko. To sta pa dva najznačilnejša spomenika naše dobe. Ko je dr. Jacobs zaklenil kriptno na dve ključavnici, se je oglašila znana ameriška družba Westinghouse z ogroženim klicem: Naši potomci l. 8000 se bodo gotovo čutili zelo počaščene, da bodo imeli o nas toliko vesti, toda zakaj bi jim ne zapustili nekaj bližjega, recimo iz leta 6939?

Družba Westinghouse se je požurila, da popravi to napako. Priliko za to ji je nudila newyorška razstava. Pod temelje svojega paviljona je dala zakopati nekakšen torpedo v premeru 20 cm in dolg 2,50 m, izdelan iz medeninate zlitine, tako da ga rja sploh ne more načeti. V torpedu so recipienti iz posebnega stekla, napolnjeni z dušikom in v njih so zaprti našim potomcem namenjeni dokumenti. Tu je sprav-

ljena ura, tabatiera, cigaretni papir, pipa, kozmetična sredstva, damski klobuk, zobna ščetka, pasta, fotografski aparat s filmom, mehanični aparat za britje, kovanci, vzorci kovin, zlitin in blaga, industrijskih izdelkov, žita in končno mikrofilm, predstavljajoč zgodovino sveta in sedanje znanosti.

Tu bi utegnili imeti kdo pomisleke, da li bodo učenjaki l. 6939 odkrili ta zaklad, skrit globoko v zemlji. Tudi na to je mislila družba Westinghouse. Dala je namreč natiskati knjige iz posebnega papirja, ki ne trhnje. Te knjige bodo spravljene v muzejih, knjižnicah itd. V njih je točno označen kraj, kjer je zakopan torpedo. Družba upa, da bo vsaj en izvod preživel 50 stoletij in da se bo našel takrat človek, ki bo znal prebrati naše »shiroglife«.

Počastitev spomina Alojzija Knafelca

V nedeljo mu je vzdalo osrednje društvo SPD v skali pred kočo pri Triglavskih jezerih spominsko ploščo

Ljubljana, 4. julija

Spominsko ploščo pok. planincev g. Knafelcu Alojziju, ki je umrl 26. aprila 1937, je vzdalo Osrednje društvo SPD v Ljubljani v skali pred kočo pri Triglavskih jezerih v nedeljo 2. t. m. Iz Ljubljane je v soboto odpeljal poseben avtobus planincev »Zlatorog« od Bohinjskega jezera, od koder so krenili deloma preko Komarče v kočo pri Triglavskih jezerih, deloma pa v Dom na Komni. Vreme je bilo prijetno.

V nedeljo dopoldne ob enajstih se je zbralo okrog vzdane spominske plošče nad 30 planincev, med katerimi sta bila tudi sinova pokojnika g. inž. Leo Knafelc in Albert Knafelc s svojima hčerama. Predsednik SPD g. dr. Pretnar iz Ljubljane je v strnjениh besedah opisal delovanje pokojnika, ki je že leta 1887 ustanovil »Beljaško slovensko omladino« v Beljaku, kar je bilo težko delo za odločne Slovence. Kot zaveden in vedno pošten planinec se je pridružil Piparjem kot »koroški Pipar«. Pomagal je ustanoviti Ziljroški Pipar. Pomagal s sedežem v Beljaško podružnico SPD s sedežem v Beljaško leta 1900. V Zajezerju je oskrbel Slovenskem planinskemu društvu primerno zemljišče, kjer naj bi stala pomorna planinska postojanka. Od leta 1906 je deloval v podružnici SPD v Trstu. Leta 1922 je bil izvoljen v osrednji odbor SPD, kjer je neumorno deloval do svoje smrti. Tik pred smrtjo je še vodil seboj Osrednjega odbora. Njegova glavna skrb je veljala označiti potov; njegova zasluga je, da so danes vsa planinska pota Slovenije zaznamovana z rdečimi kolobarji in belimi ocesi. Knafelčev način zaznamovanja potov je sprejel tudi kar. banska uprava, ki je izdala leta 1935 posebno naredbo o zaščiti markacij in orientacijskih naprav. Po Knafelčevem vzorcu so tudi druge banovine (savska in varžarska) uredile označevanje planinskih potov. Skrbno je pazil na orientacijske naprave s kazipotnimi tablicami, ki jih je opremljal s tekočimi številki. Leta 1936 je imela zadnja tablica številko 466. Na številnih planinskih potih je zaznamoval tudi nadmorsko višino v razdaljah po 100 m. Posebno spretnost je pokazal v sestavi orientacijskih zemljevidov, od katerih je zemljevid Julijskih Alp pravkar izšel v peti popravljeni izdaji. V Planinskem Vestniku je sodeloval s številnimi članki. Njegova zasluga je, da bohi edinstveni slap Perčnik le po eni strugi v 52 m globok predp, ker je s svojo spretnostjo zajel odtok, kjer si je voda skušala najti drug izhod iz ozkih vezi.

Temu izrednemu možu je bilo delo življenje. Na vseh potih planinstva ga bo mo pogrešali in srečevali. V spomin pokojnemu poštenemu planincu so na poziv predsednika zaklicali zbrani planinci trikrat slava na kar je bila odgrnjena v skalo vzdana marmornata spominska plošča, ki ima slednji napis: »Planinski

V 20 dneh okrog sveta

Newyorški borzni senzal Norman Lee, srasten popotnik z letalom, je kot prvi nastopil polet okrog sveta s potniškimi letali. Pot okrog sveta hoče preleteti v 20 dneh in sicer tako, da bo letel samo petkrat ponoči, drugače bo pa spal v hotelih na 14 postajališčih, tri dni bo pa počival. Polet okrog sveta so omogočili šele redni poleti na novi zračni progi preko severnega Atlantika, ki je bila še manjkajoči zvezdi člen svetovne krožne poti. Norman Lee, 43-letni borzni senzal, ki ima za seboj že nad 1000 ur potovanja po zraku, bo potreboval po načrtu za vsa pot dva dni in pol več, nego ameriški novinar H. R. Ekins, ki je letel leta 1936 okrog sveta in rabil za to pot 18 in pol dne. Ekins je letel takrat deloma po progi zrakoplova »Hindenburg«, na nekaterih progah, kjer ni imel redne zračne zveze, je pa najel posebno letalo. Potovanje po 39.512 km dolgi zračni progi je veljalo 2.500 dolarjev.

Norman Lee je odletel v torek 20. junija z letalom United Air Lines iz New Yorka v San Francisco. Iz San Franciscia je krenil z letalom China Clipper, družbe Pan American Airways v Honkon. V četrtek 22. junija je prišlo letalo v Honolulu, v sredo 28. junija pa v Honkon. V petek 30. junija je odletel Lee z angleškim letalom Imperial Airways iz Honkona v Bangkok in Siamu, od koder je poletel s holandskim letalom v nedeljo. Preko Ranguna, Jodhukura, Basru in Aten hoče preleteti v četrtek 6. t. m. v Pariz. V petek 7. t. m. krene z letalom Air France iz Pariza v Marseille, od koder odleti 9. t. m. zopet z ameriškim letalom Pan American Clipper, prvim, ki poleti s poniki iz Marseilla v New York. Pot okrog sveta namreč zaključiti v torek 11. t. m. v New Yorku.

Iz Zagorja

— Izobesite zastave, razsvetlite okna! Danes na predvečer slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda bo tudi Sokol prigljal kres na svojem letnem tolažišču. Letos naj ima to kresovanje svoj podarek tudi v tem, da izobesite zastave, zvečer pa razsvetlite vsa okna, ki naj bi bila v smislu v časopisih objavljenih navodil razsvetljena vsaj do 22. ure. Kresujte, vzpodbudite svoje otroke, da tudi sami na primernih vidnih točkah zakurijo kresove!

DEFINICIJA

— Kaj je optimist?
— Optimist je človek, ki si kupi za zadnjega kovača denarnico.

OGLAS

— Oženim se z mlado vdovo od 20 do 50 leta.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

— Zakaj ste pa prišli danes ponoči k meni? — je vprašala Fenella.

— Ker sem hotela govoriti z vami, je odgovorila Vanda ben Gamma. Davi sem telefonirala v vaš hotel in tako sem ugotovila, da ste še vedno tu in da je gospod Kent odpotoval. Sklenila sem torej oglašiti se pri vas. Počakala sem do večernega vlača, ker bi ne bilo pametno kazati se tu podnevi. Nekje moram ostati čez noč, sobe si še nisem preskrbelja, a v Tizigounu bi se sama bala spati. — Vi pa imate tu divan.

Fenella ni odgovorila. Nič kaj prijetna ji ni bila misel, da bi delila sobo z Vando, zlasti zato ne, ker jo je hotela že zgodaj zjutraj zapustiti.

— Ali veste, zakaj sem prišla danes ponoči k vam? — je nadaljevala Vanda ben Gamma. Da bi vas prosila, da bi mi priskočili na pomoč.

— Bojim se, da vaši želji ne bom mogla ugoditi, je začela Fenella. — Jaz namreč...

— Zame lahko storite zelo mnogo — če boste hoteli, — jo je prekinila Vanda hitro. Na vsak način moram priti iz te dežele. Zvedela sem že, da je moj dom zapuščen. S tem pa seveda nočem reči, da bi se upala vrniti se tja. Arudi in Zora sta izginila in nihče ne ve kam. Morda Arudi kaže prejšnje name in sicer mnogo bližje, nego si morem misliti. To je mashevalen človek in če si je vtepel v glavo, da se mi bo osvetil, bo to tudi storil. Moji živci so zaradi tega že tako napeti, da mi je posta-

61

lo življenje nezno. Bojim se, da je Arudi izvohal, kje sem se skrivala in da je poslal svoje ljudi vohunit za menoj. Če ostanem tu, me bodo nekega dne gotovo našli mrtvo z nožem v hrbtu.

Fenella je videla, da se Vanda res zelo boji. Vanda se je nehala smehljati, njena blede lica so naenkrat dobila poteze starosti.

— Čutim v vseh kosteh, da nekdo neprestano vohuni za menoj, je zašepetala Vanda s hropečim glasom. Morda vohunijo njegovi ljudje tudi zdaj in morda že ve, da sem pri vas. Arudi ne bo dovolil, da bi zapustila to deželo, če mi bo le mogoče preprečiti odhod. Ali si morete misliti kakšno je življenje v neprestanem strahu ali celo v zavesti, da bom umorjena?

— Zakaj ne greste na policijo in zakaj ne poveste francoski policiji kaj vam grozi in zakaj ne zaprosite za njeno pomoč? je vprašala Fenella.

Vanda se je mračno nasmehnila.

— Francoska policija ni naklonjena tujim ženam, ki so se omožile z Arabci. V mojo zaščito bi ne ganila niti s prstom, in potem bi bilo še slabše, kajti Arudi bi to gotovo zvedel in posledica bi bila, da bi se še prej odločil za zadnji korak. Oh ne, storiti ne morem nič drugega, nego skrivati se in čakati kdaj mi bo mogoče pobegeti. Zato sem prišla k vam prosit vas, da bi mi pomagali priti od tod. Naučili ste se pilotirati...

Fenella je začudeno dvignila glavo. Križ božji, kako pa veste to?

— V tujakajšnjih listih je bila danes vaša slika. Sedite v letalu z Margaretto Blaisovo. Objavljena

je bila tudi njena izjava, da vas smatra za svojo najboljšo učenko.

— Kaj torej zahtevate od mene? je vprašala Fenella naglo.

Vanda se je sklonila k nji in zdaj je govorila počasi, toda odločno:

— Prosim vas, da me odpeljete z letalom v pristančiče, kjer se vkrcam na parnik in odpotujem v Anglijo. Prosim vas tudi, da mi posodite nekaj denarja, kajti ljudje, pri katerih sem se doslej skrivala, so zelo siromašni. Vem, da je moja prošnja drzna in da zahtevam od vas preveč. Toda moje življenje je zdaj v vaših rokah, lahko ga ali rešite ali pa uničite. Razen vas nimam tu nikogar, da bi se mogla obrniti nanj za pomoč.

— Ne morem vam pomagati, je odgovorila Fenella počasi.

Vanda je vstala, stala je pred posteljo in zrla nepremično na Fenello.

— Torej hočete odkloniti pomoč svoji rojakinji, čeprav že veste, kako strašna nevarnost ji preti? Če je vsaj malo človeškega čuta v vašem srcu, mi morate pomagati. Kako morete trditi, da mi ne morete pomagati?

— Zavoljo Dereka, je odgovorila Fenella mirno. Vanda je stisnila ustnice.

— Saj sem že rekla, da se ni zgodilo nič — nič. Zakaj mi nečete verjeti? Zakaj mi očitate to prav v trenutku, ko vas moram prositi, da mi priskočite na pomoč. Seveda je bil v moji sobi, toda to ne pomeni...

— Tiho, jo je prekinila Fenella, na to zdaj nisem mislila. Mislim samo na Dereka.

— Pisala sem mu, ko sem si malo opomogla, a on mi ni pomagal. Kje je? je vprašala Vanda.

— Ni ga v Tizigounu in preti mu nevarnost, mnogo večja kakor vam.

Vanda ben Gamma se je naenkrat vsa izpremenila. Sklonila se je k Fenelli in ji krepko stisnila roko. Fenella je spoznala, da Vanda ne misli več nase. V njenih izbuljenih očeh je bila samo želja, da bi zvedela kaj o Dereku.

— Pravite, da mu preti nevarnost? je zajecijala. Kaj hočete reči s tem? Govorite hitro.

Fenella ji je povedala, kar je vedela o Dereku. Vanda je stala liki kip. Naenkrat si je za zakrila obraz z rokami, opotekla se je in morala je sesti.

— Derek! Derek! oh bože moj, je zahtela.

Napol sedeče in napol ležeče dekle na postelji je presenečeno zrla na ihtčo ženo. Njeno ihtenje je izdalo vse. Tu je bila res povsem drugačna žena, skrušena pod težo duševnih muk.

— Kako sem hrepenela, da bi končno zvedela kaj o njem. Nisem si upala vprašati vas neposredno, kaj je z njim. A vi mi zdaj ne morete povedati nič drugega, nego da mu grozi velika nevarnost. Le kako morete biti pri tem tako mirni? Mar ga niste ljubili, ali pa ga ne ljubite več. Morda sploh ne veste, kaj je ljubezen. Jaz pa vem, kajti jaz ga ljubim. Telo in dušo bi dala, samo da bi mu mogla pomagati. Oh, bože moj, ko bi ne znala letati kakor vi. Ali mislite, da bi ostala le še trenutek tu? Zakaj bi odletela za njim.

— Poletim za njim, jutri zgodaj zjutraj, je dejala Fenella mirno.

— Ali mislite to resno? je vzkliknila Vanda presenečeno. To hočete storiti?